

Het overlevingspak van Boyton

Rolf Blankemeijer

In het verhaal ‘Wonderlijke avonturen van een Chinees’ beschrijft Verne een zwemtocht over zee waarbij de zwemmers beschikken over rubberen overlevingspakken. Deze ingenieuze pakken en de vele mogelijkheden en het comfort die ze de dragers bieden, past helemaal in het genre van Verne. Het gemak waarmee over het water voortbewogen kon worden, het rechtop in volle zee staan te genieten van een cognacje of een lekker ontbijtje inclusief een warm kopje thee, lijken wel erg fantastisch. Het overlevingspak en de mogelijkheden die het biedt zijn echter geen verzinsels of op zijn minst wat overdreven voorstellingen van Verne, maar berusten op werkelijkheid. Dat Verne de pakken zo precies kon beschrijven komt doordat hij Paul Boyton, een gepassioneerd gebruiker van deze overlevingspakken, in levende lijven heeft ontmoet!

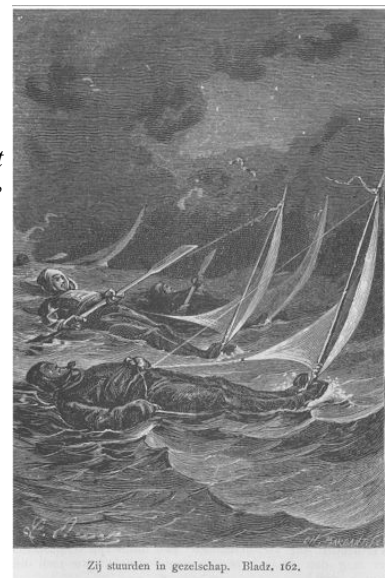
De zwemtocht in ‘Wonderlijke avonturen van een Chinees’

In het verhaal van Verne komen Kin-Fo, zijn dienaar Soun en zijn twee beschermers, de agenten Craig en Fry, tijdens hun vlucht voor de moordenaar Lao Shen terecht op een jonk met een lading doodskisten. De bedoeling is dat het schip hen naar de havenstad Fou-Ning brengt. Als het schip op zee is, beginnen de reisgezellen echter ernstig wantrouwen tegen de zich vreemd gedragende kapitein Yin en zijn bemanning te koesteren. Als zij ook nog ontdekken dat in een deel van de lading doodskisten geen lijken maar levende mensen zitten, die wachten op een kans om het schip te overmeesteren, besluiten zij dat het maar beter is om het schip op volle zee te verlaten. Zij gebruiken daarvoor vier rubberen overlevingspakken die de twee agenten van de verzekeringsmaatschappij wijselijk hadden meegenomen. Verne beschrijft deze pakken, door hem overigens consequent als toestellen betiteld, als volgt:

“De toestellen van Kapitein Boyton bestaan uitsluitend uit een enkel kledingstuk van caoutchouc, waarin het gehele lichaam sluit. Door den aard der stof zijn ze waterdicht. Maar al kan het water er niet doordringen de koude, die het gevolg zou zijn eener langdurige indompeling, zoveel te beter. Deze kledingstukken nu, zijn dubbel en tusschen de stof en de voering kan men eene zekere hoeveelheid lucht inblazen.

De lucht strekt tot twee doeleinden. Ten eerste om het toestel beter te doen drijven en ten tweede om te maken dat het menselijke lichaam op den duur niet teveel afkoelt. Met zulk een toestel kan men zo lang in het water overleven als men zelf maar verkiest. Het spreekt van zelf dat de sluiting er van niets te wenschen overliet. De pantalon waarvan de voeten met zware zolen voorzien waren, sloot om het middel met een ceintuur van staal. Ruim genoeg om het lichaam enige eenige vrijheid van beweging te laten maken. Het buis dat aan dit ceintuur vast zat, sloot van boven met een stevige kraag, waaraan de kap bevestigd was. Deze ging over het hoofd en sloot door een elastieken band nauwkeurig om voorhoofd, wangen en kin.”

Bij het rubberen overlevingspak behoorden nog een aantal attributen zoals een peddel en een waterdichte zak met daarin water, levensmiddelen en nog wat handige attributen om op zee te overleven. Daarnaast werd het pak geleverd met een zeiltje en een kleine mast die aan de voet van de zwemmer bevestigd kon worden zodat hij zich op de rug liggend door de wind kon laten voortbewegen.

De pakken maken een comfortabel verblijf op zee mogelijk. De vier mannen zeilden een nacht door en namen af en toe bij wijze van opkikkertje een glaasje brandewijn. In de ochtend pauzeerden ze even om een uitgebreid ontbijt te nuttigen. Bij het ontbijt hoort uiteraard een vers kopje thee dat bereid wordt met behulp van een bij de overlevingspakken meegeleverd drijvend kooktoestelletje. Dit ingenieuze apparaatje werkt op waterstofgas dat vrijkomt bij de reactie van een fosforverbinding en water.

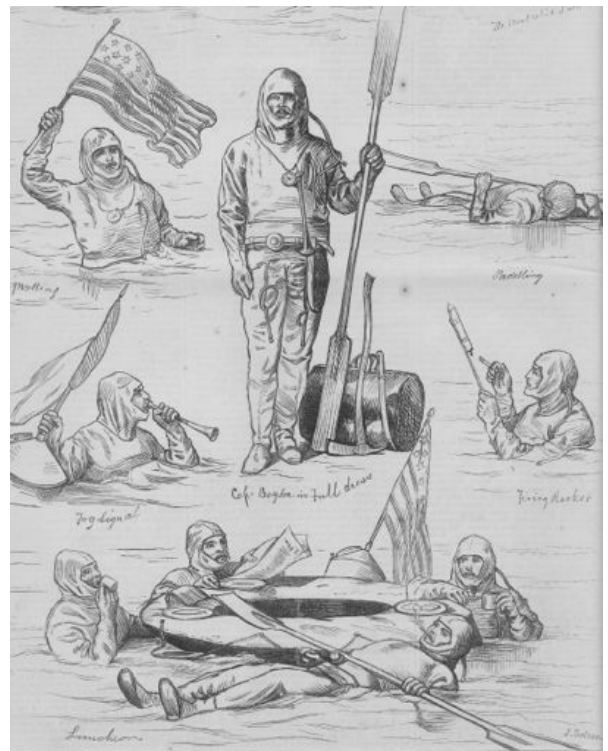
De tocht van de zwemmers wordt alleen even verstoord door de aanval van een monsterlijke tijgerhaai. De mannen slaan echter de aanval van dit monster af met de bij de pakken behorende lange messen en peddels. Agent Fry kreeg daarbij wel een ontzettende klap van de staart van de haai maar zijn dikke pak beschermde hem echter tegen verwondingen. Nadat de haai gedood was werden de mannen opgepikt door een vissersboot en aan wal gebracht en konden zij zich ontdoen van de 'toestellen van kapitein Boyton'.

Leven van Paul Boyton

Paul Boyton werd in 1848 geboren in Ierland en emigreerde op jonge leeftijd met zijn ouders naar de USA. Boyton heeft op latere leeftijd zijn opzienbare avonturen beschreven in een boek 'The story of Paul Boyton; Voyages on All the Great Rivers of the World' dat in 1892 verscheen. Het waarheidsgehalte van de beschreven belevenissen van deze schijnbaar veelzijdige en altijd dappere avonturier is uiteraard niet te controleren. Boyton vertelt dat hij van kinds af aan een passie had voor water en geen gelegenheid voorbij liet gaan om in het water te springen. Op zijn 15^e nam hij dienst bij de Marine en nam als matroos op een oorlogsschip deel aan de Burgeroorlog. Na de oorlog bleef Paul varen. Hij monsterde aan als matroos en duiker op schepen die handel dreven of die naar scheepswrakken op de zeebodem zochten om daar waardevolle zaken uit te bergen. Hij vocht ook nog een tijdje als vrijwilliger aan Franse zijde in de Frans-Duitse oorlog van 1870. Onder druk van zijn bezorgde ouders heeft hij even een bestaan als handelaar aan de wal geprobeerd. Ondanks dat zijn zaak een financieel succes was, bleef het water trekken. In zijn vrije tijd redde hij daarom menig strandbezoeker die in de zee in de problemen was gekomen. Na als zeeman, duiker, dagloner, diamantzoeker en soldaat over de wereld te hebben gezwoven en tal van avonturen te hebben beleefd, vervulde Boyton in 1873 en 1874 de functie van strandopzichter bij Atlantic City. Dat hij dit weer op zijn bekende succesvolle wijze uitvoerde is natuurlijk geen verrassing. Hij raakte door zijn reddingsactiviteiten geïnteresseerd in reddingsmiddelen. Zo kwam hij in aanraking met de uitvinding van C.S. Merriman uit Iowa die een 'live-saving-apparaat' van gevulkaniseerd rubber had ontwikkeld en in 1872 hiervoor patent had aangevraagd.

When the pants are put on the tunic is pulled over the head and down over a steel band at the upper part of the pants where it is firmly secured by a rubber strap. All portions of the body are covered except the face. There are five air chambers in the costume; one at the back of the head which acts as a pillow and when fully inflated it draws the thin rubber around the face so that no water can wash down. The other chambers are situated in the back, breast, and around each leg from the hip to the knee. The entire dress weighs about thirty-five pounds. When in water, the wearer of this suit can be horizontal or perpendicular on the

surface. When standing upright, the water reaches to about the breast. When voyaging, he propels himself by a light double bladed paddle six feet long. He assumes the horizontal position feet foremost and some times uses a sail to help him along.

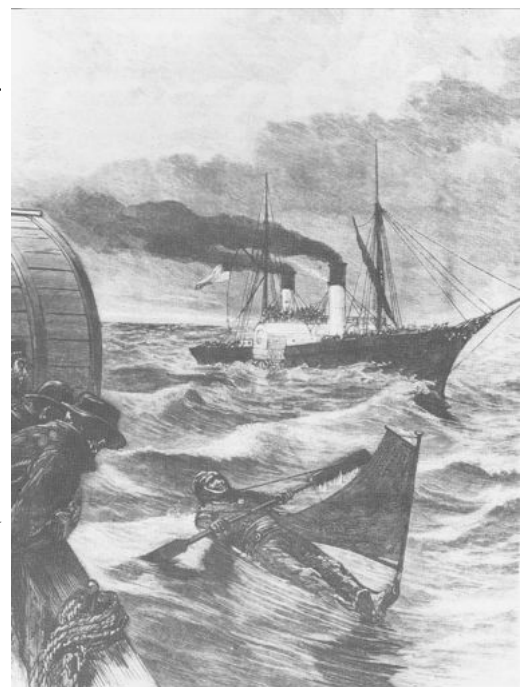
Het rubberen pak maakt het mogelijk om lang als zwemmer in het water te overleven en de verwachting is dat het als reddingsmiddel duizenden levens kan gaan redden. Het pak maakt ook mogelijk dat een zwemmer grote afstanden in het water kan afleggen. Dit is precies wat Boyton nodig had. Hij gaat over de hele wereld demonstraties geven met het overlevingspak. Daartoe zwemt hij grote afstanden over zee en over rivieren. Bij een tweede poging lukt het hem ook om met het pak het Kanaal tussen Frankrijk en Engeland over te steken. Boyton heeft met zijn spectaculaire stunts, weer naar eigen zeggen, een groot succes bij het publiek. De avonturen van de showman worden breed uitgemeten in tijdschriften en kranten en hij ontvangt diverse eervolle titels en onderscheidingen van koningen en koninginnen.

Ontmoeting Boyton en Verne

Om zijn overlevingspak te demonstreren komt Boyton ook in 1877 Frankrijk terecht. Na eerst de Rhône helemaal afgedreven te hebben, zakt hij half november vanuit Amiens de Somme af. In december van dat zelfde jaar drijft hij vanuit Orleans de Loire af naar Nantes. Tijdens deze tocht ontmoet Boyton Jules Verne. In zijn boek beschrijft Paul Boyton deze ontmoeting als volgt:

*Below Ancenes Paul was met by Jules Verne, the distinguished novelist, who came up the river on a boat rowed by some of his sailors. He accompanied the voyager all the way to Nantes, where the trip terminated. The two men became great friends, the navigator enjoying the novelist's hospitality on his yacht and also at his residence in Nantes. Monsieur Verne afterward made use of the life-saving dress to illustrate scenes in a novel entitled *The Tribulations of a Chinaman*. 'Nantes was reached eight days from the time of starting.*

Na de ontmoeting met Verne ging Boyton verder met het maken van tochten over rivieren en zee. Op een gegeven moment nam hij een functie als levende torpedo aan. In opdracht van Peru moest hij naar Chileense schepen zwemmen en deze uitschakelen door explosieven aan de scheepsromp te bevestigen. De pogingen daartoe mislukten echter. Na een zeer korte carrière als kapitein van een experimentele maar ondeugdelijke duikboot die bijna zijn dood betekende en na ternauwernood zijn executie door de Chilenen te hebben ontlopen, houdt Boyton het voor gezien en gaat weer terug naar Amerika om zijn pak te demonstreren. Hij maakt nog een aantal spectaculaire tochten over onder meer de Mississippi en een tocht van bijna 3.580 kilometer over zee. Boyton begint een rondreizend watercircus met demonstraties in en om het water. In 1894 stopt Boyton met reizen en begint hij ‘Paul Boyton's Water Chutes’ in Chicago. Een jaar later opent hij ‘Sea Lion Park’ op Coney Island bij New York. In dit aquapretpark zijn naast een soort wildwaterbaan en andere spannende waterattracties, ook demonstraties van zeeleeuwen te zien. Uiteraard vormt Paul zelf met zijn rubberen park ook een bezienswaardigheid op zich zelf. Hoewel populair brengen de amusementsparken Boyton weinig financiële voorspoed. Hij verkoopt ‘Sea Lion Park’ in 1902 en sluit het park in Chicago in 1908. Boyton sterft op 19 april 1924 in New York.

Overige overeenkomsten

Verne beschrijft hoe de vier mannen tijdens hun zwemtocht worden aangevallen door een haai. Voordat de haai met messen wordt gedood dient het beest Fry een zware slag met de staart toe. Deze episode lijkt ook te berusten op een echte gebeurtenis. In zijn boek beschrijft Boyton hoe hij op een van zijn tochten een haai tegenkomt:

The shark was darting from side to side of the boat, but spying Boyton's black figure, it turned on its side and swam for him. Paul braced for the attack, and when the monster was close enough he ripped it under the mouth, and in going down it struck him a severe blow in the side with its tail, then disappeared, leaving a trail of blood in its wake. Boyton made away as fast as he could, glad to escape the monster so easily. He was not attacked again.

Boyton beschrijft in zijn boek niet of hij wel eens op volle zee een kopje thee maakt zoals de reisgezellen in het boek van Verne dit doen. Thee zetten in een koude ruwe zee met opspattend zout water lijkt niet direct waarschijnlijk. Een stoere man als Boyton zal zich tijdens zijn tochten waarschijnlijk beperkt hebben tot gewoon water om de dorst te lessen en op gezette tijden een slok sterke drank bij wijze van versterking. Op tochten over open water wordt Boyton ook meestal vergezeld van een volgboot die eten en drinken aan boord heeft. Als Paul een rivier afzakt overnacht hij meestal 's nachts aan wal waar hij gemakkelijker zijn eten kan bereiden. De bereiding van thee op volle zee hoeft echter geen verzinsel van Verne zelf te zijn. Tijdens demonstraties laat Boyton soms de mogelijkheden van het bereiden van eten en drinken op het water zien. Een dergelijke lunch of diner kan dan desgewenst afgesloten worden met een sigaar of het lezen van een krantje. Dit is echter waarschijnlijk allemaal meer bedoeld om onder ideale showomstandigheden de toeschouwers te imponeren dan dat dit werkelijk uitvoerbaar is op volle zee.

Rolf Blankemeijer, februari 2015

Literatuur

Boyton, P., The story of Paul Boyton

E-book: www.gutenberg.org/cache/epub/19230/pg19230.html

Dooren, P. van, En toch werkt het; uitvindingen waar je van had moeten horen, Uitgeverij Davidsfonds, 2012

Smith, J., The Thrill Makers: Celebrity, Masculinity, and Stunt Performance, University of California Press, 2012